

דין לא הניחה לו לחיות, אמו של הרצל חנקה אותו מרוב אהבה

מגבילה לאטמו לאמו

תופעה של ימין קיצוני, כמו הרב כהנא, מראה על הפרעה נפשית קשה. אדם הבוחר באידיאולוגיה מינית-פשיסטית המעריצה סמכות חזקה, סדר, חוק ומשמר, גדל בילדותו אצל אב סמכותי, קפדן ונוקשה. מילדותו הוחרר בו שאבא הוא הסמכות העליונה שאין לערער עליה.

לאדם הנוטה שמאלה ודוגל בצדק חברתי, שיוויון, סוציאליזם, ודואג לעניים, למסכנים ולסובלים, היתה תחושת קיפוח בילדותו, והרגשה שנעשה לו עוול. הוא יכול לחשוב למשל שהעדיפו את אחיו על פניו שלא בצדק. תחושות הקיפוח עוברות מן המישור האישי למישור הלאומי, לישי, וזהו הרקע לדעות שמאלניות.

ילדותו הקשה והמופרעת של היטלר, היא שהניעה אותו לרדוף כוח ושררה ולהשתמש באלימות מיפצלת. אביו היי ברוטאלי והשיכור היה מכה את הילדים

אוחו. כילד היה לו רע עם האמא שלו. הוא מחפש בדמינו אמא אחרת, טובה יותר. רגשות ילדותיים אלה עוברים גם למישור הפוליטי.

הצד הילדותי שבנו, אותו צד שלא התבגר מעולם, זקוק למנהיג. לאחד ש"יהיה" משימו ומעלה. דמות מושלמת, אגדית. אך אין בנמצא ענקים שכאלה. כולם בני-אדם עם מיגבלות וחולשות. ובמיקרים רבים, החולשות המאפיינות פוליטיקאים, יכולות להיות אור אדום לגבי מידת כשירותם למלא את תפקידיהם. השאיפה למנהיג סמכותי שנוטל את האחריות על עצמו, היא אותה כמיהה לאב חוק שיועד הלא, שאפשר להישען עליו ולבטוח בו. לכן נוטים בני-האדם לעשות אידיאליזציה של דמויות המניי הגיגים.

נטייה זאת להשתחרר מהאחריות היא ילדותית. בגין מאפשר לעם להתנער מן האחריות, ולהאמין ש"הוא כבר ידאג לי". הוא יחליט בשבילי. אדם שיש לו צורך השליטון ובכוח, כדי להוכיח לעצמו שהוא קיים. רצוי ואהוב, אינו חושש מאחריות. להיטלר, הוא שואף אליה, ומונע עליי רצון כסייתי לשליטון. העובדה שבגין הוא מנהיג כריזמטי ושמצייצים אותו אינה אומרת שבמצייצים הוא אכן אדם גדול.

השלכה והכחשה

ה נטייה לאכסהיביציוניזם היא הדר חפת כל זמר, בדרן ופוליטיקאי אל הבימה. זהו אותו רצון של ילד להוריד את המיכניסטים ולחשוף עצמו לעיני כולם. כך גם הנואם בכנסת או על בימת בידור, לפני אלפי אנשים. זהו צורך נואש בת שומת-לב. כי אבא ואמא היו עסוקים בעצמם, ולא הקדישו תשומת-לב לילד. בגין, דיין, הרצל, רצו להכריז על קיומם בצעקה. מחיאות הכפיים הן תח" ליף לאהבה. הן באות תחת החיבוקים, הליטופים, הנשיקות שנמנעו מהם כשהיו ילדים.

על נטייתו הדרמטית וכישרון המישחק של בגין אין צורך להרחיב את הדיבור. הוא שחקן מעולה. גם הרצל כתב מחזות בתחילת דרכו, ואפילו רצה להיות שחקן. לאחר מכן מימש את החוש שלו לתיאטרון באירגון הקונגרס הציוני הראשון שהיה מופע תיאטרוני מובהק. הפוליטיקאי לא מודע לתחושתו ול- רגשות המפעילים אותו. הוא נוטה לעשות השלכה אל אלה שמעליו ומתחתיו. את כל רגשות הכעס, הפחד והאש הוא משליך על עבר אייביו הפוליטיים. כל מה שלא נעים לו לחשוב עליו, ולהודות בקיומם אצלו, הוא מוצא אצל יריביו. טבעי לשי מוע בזירה הפוליטית, יותר מבכל מערכת אחרת, דברי גידוף ונאצה. ארליך אמר למודעי שהוא זקוק לטיפול פסיכיאטרי. אך הוא לא חושב שאולי גם הוא. הוא נוטה לראות בשני את המנוול, המופרע והרע.

הפוליטיקאי אינו מודע לדחפיו והוא מנמק את פעילותו הציבורית בצורה הגיירנית. רצון לתקן את העולם, את החברה, לעזור לעם, להביא שלום, לעשות טוב. זהו ממנון-הגנה של הכחשה. המדינה היא המישפחה. הילד שבגר שכה שהוא רוצה לתקן את אבא ואמא. הוא עושה סובלימציה, ורוצה לתקן את המדינה.

ימין סמכותי, שמאל מקופח

ד"ר פאלק גם מסביר כיצד בוחר הפוליטיקאי את הקו הפוליטי שלו. מסתבר שגם כגון סמונים השורשים ביל- דותו. יל- שיש בו מאגר של כעס, מרי או שנאה נגד אביו, מבטא תחושה זו בכך שהוא יוצא נגד אשה-ממשלה ונגד הדר הקיים. זהו הדחף המניע אנשים קיצוניים ומחסכניים.

אחריו מאמינים רבים. שניהם נעו מצב של דיכאון עמוק אל מצב של התלהבות עד כדי התנבאות. התרגשות ואקסטוזה. מסופר עליהם שהיו אישים כריזמטיים. אולם הכריזמה היא מאפיין ברור של אישיות היפורמאנית.

כריזמה היא מלה יוונית שפירושה מת- נת'האליים, או תכונה אלוהית המעטרת את פני האדם כמו הילה. לדעת פאלק, אותו כוח משיכה המאפיין בדרך-כלל מניי הגיגים הנחשבים לגדולים, אינו אלא אנרגיה פנימית חזקה ותוקפנית, הרוחפת את האדם לפעולות-יתר ולהוצאת מרץ רב. כשארם נמצא בפעולות-יתר הוא מקי רין אנרגיה וכוח.

הרצל היה היפורמאני. הוא נכנס לפעיי לות קדחתנית כדי להתגבר על הדיכאונות העמוקים שלו. הוא עבד בצורה כפייתית במשך ימים ולילות ללא הפסקה. זהו תופעה ברורה של רצון לברוח מעצמו ומן הבעיות שלו. הרצל המשיך לפעול כך עד שמת מהתקף לב. זו היתה התאב- דות מצירו. לא במודע, נמאס לחיות. בניגוד לתפיסה המקובלת, לפיה בעל הכריזמה נולד עם קסם שקשה לעמוד בפניו, טוען פאלק שהפוליטיקאי מתפתח לחיות אישיות כריזמטית. זהו תכונה נקנית הנובעת מבעיות וקונפליקטים ביח- טים עם ההורים בילדות.

וכשאנו נפגשים באדם כריזמטי, אנו חוזרים להיות ילדים קטנים המחפשים חסות ומיקלט ומישהו שיחליט בשבילנו.

מישפחות הרוסות

א רק אצל דיין היו היחסים בינו ובין ילדיו מנוכרים. לפוליטיקאים רבים יש טרגדיות מישפחתיות. הדבר נובע מהעובדה שמלכתחילה יש להם הפרעות נפשיות, הם בורחים מהפעילות המישפחתית-האינטימית ומתמסרים לפעיי לות ציבורית.

גם מישפחתו של הרצל היתה הרוסה. יחסיו עם אשתו היו מעורערים. בתו הככורה היתה מכורה לסמים קשים, וקיי מה יחסים עם גברים ללא כל הבחנה. לבסוף מתה משימוש-יתר בסמים. הבן, הנס, התנצר והחליף את דתו גם בתור נוצרי. הנס עבר מפסיכיאטר לפסיכיאטר, וכשאחותו נפטרה, הוא נכנס לפסיכויזה ודרש מן הרופאים להחזיר אותה לתחייה. אחר כך התאבד. הבת הקטנה פיתחה מחלת-נפש בגיל ההתבגרות, ומתה כחולת- נפש במחנה-ריכוז. בנה, שהיה הנכד היחיד של הרצל, גדל והיה לדיפלומט. גם הוא התאבד בגלל חוסר יכולת להת- בגר ולהתנתק מאמו.

על מנת להבין את הפוליטיקאים, שחם מקבלי ההחלטות ושבדיהם הכוח והיכולת להרוץ גורלות, יש להבין את היחסים בין העם ובין אישיות המנהיגה אותו. כמיהת העם למנהיג היא כמיהתו של ילד קטן לאהבת אם ואב, על כל מה שמושג זה מכיל. גם ילד קטן רואה באביו ענק, כלי-כוח וסמכות שהוא סר למרותה, ובאם את מקור החום, השפע, הרון, ההבנה, והאהבה שלא תלויה ב- דבר. בכל אחד מאיתנו יש ילד קטן שמחפש אבא חזק ואמא חמה.

גם התופעה של ישוע הצלוב שקם לתחייה, מבטאת מישאלת-לב של ילדים, של רצון להיחולל מחדש. וגם סיפור ה- בתולה הקדושה הנכנסת להריון מרה- הקודש, היא שאיפה של ילדים קטנים רבים הרוצים לעשות ילדים ומפחדים מפגש מין.

כשאדם יוצא לחיים הוא נפגש בדמוי יות או בגופים המסמלים את אבא, אמא, האחים והאחיות. זה קורה גם בזירה הציבורית. המילים "אומה" ו"אמא" נגזרות מאותו השורש. כך בעברית ובערבית. המדינה מסמלת את האם. כדוגמה למשל יכול לסמל את האב, כדוגמה לכך מביא פאלק אדם המחפש ארץ אחרת שתקלוט

אינו מסוגל לחיות איתה, ואינו מסוגל לחיות בילעדיה. במשך כל חייו רצה דיין להיפרד מאמו, למצוא עצמאות, חיים נפרדים, הוא לא הצליח. אומנם, כלפי חוץ נראה היה שהצליח. הוא היה רמטכ"ל, שר-ביטחון, שר-חוק. אבל תמיד היה בו חוסר-שקט וחוסר- מנוחה.

חייו היו בסך-הכל טרגיים. בסוף-ימיו הוא סבל ממחלת-לב ומסרטן, והעם פנה לו עורף אחרי מלחמת-ימים-הכיפורים. "ה- עם אוכל את בשר מנהיגיו", אמר. וזו היתה ההרגשה שהיתה לו עם אמו בחמש השנים הראשונות של חייו. העם הוא האמא שלו, האוכלת אותו, שאינה אוהבת אותו באמת, שאינה מקבלת אותו כמות שהוא, ההורסת אותו. מזה הוא מת. כל זמן שהיתה לו אהבה והערצה, הוא יכול היה לחיות.

גם מאשתו, רחל, הוא עשה אידיאל

..הרצל לא השתחרר מאמו עד ליום מותו, והיא היחה האשה היחידה בחייו

..דיין היה מסוגל ומאוהב בעצמו. הוא סבר שהכל מגיע לו

ואונס את אימם לנגד עיניהם. בהיטלר התפתח זעם נורא נגד אביו וזעם מודחק נגד אמו. בנאומיו היה מצהיר: "אני אציל את גרמניה מאלה שאנסו אותה". גרמניה היא אמו, והוא יציל אותה מהאב האונס והמכה.

ד"ר פאלק מפרסם את מחקרו, כדי שהציבור יהיה מודע למניעי הפוליטי- קאים, ואז אולי אפשר יהיה למנוע אסור נות. ולמנוע מאנשים מופרעים וחוליים כמו היטלר, או אידי אמיני להגיע לשליטון. גם לרונלד רגן היתה ילדות קשה. אביו היה אלכוהוליסט שהיכה את אימו ואת אחיו. כבר כילד ידע רגן שעל מנת להרגיע את אביו השיכור, עליו לשחק ולגסות להיות נחמד. גם היום הוא מנסה להיות נחמד, וחיוך תמידי נסוך על פניו. הוא עדיין חושש מהאבא השיכור שיכה את אמו. אבל, מוסיף הד"ר פאלק, אם לריגן היתה התקפת זעם, אין לדעת מה הוא יכול לעשות.

הד"ר פאלק מצייני שבכל עם יש חלקים יותר ילדותיים ופחות ילדותיים. היטלר ומוסוליני- היו התגלמות המאויים הכמר- סים של העם, שהעביר את האחריות למניי הגיג - שהמנהיג יגשים את חלומותיהם אך גם יישא בעונש. לכן, הוא פוסק, כל אלה שעשו מהפכות וגילו ארצות חדשות - נפוליאון, ישוע, קולומבוס, מגלן, מרקו פולו, הרצל, קרל מרקס - היו אנשים עם מופרעות נפשית. האידיאולוגיות של- הם נבעו מבעיותיהם. כך גם נולדה ה- ציונות. **שרש מיימון**

מוחלט. הוא כתב שהיא נפלאה ובלתי- רגילה. זה מקביל לילד קטן, האומר על האמא שלו: "האמא שלי היא הכי טובה והכי נפלאה והכי יפה בעולם". גם ביחסו אל ילדיו גילה דיין נרקיסיזם. הוא היה שקוע בעצמו ואוהב את עצמו, עד כדי כך שנישל אותם כמעט לחלוטין מרכושו, הביתו בלתי-מודע לחלוטין ל- צרכיהם. את יעל הוא אהב מפני שהיא אהבה אותו. וזה היה עבורו כמו אהבת אמו אליו.

גם עם האנשים שאינם עבד יצר יחסים מנוכרים. רבים מהם, שסברו שהם ידידיו, היו מופתעים לגלות שהוא מרוחק ומנו- חק מהם.

מדינת היהודים היא אמא

גם אצל הרצל התפתח זעם גדול, ותחושה של חוסר-אונים כלפי האם שלא מאפשרת לו להיפרד ממנה. היפיושו של הרצל אחרי מדינה שתקלוט את יהודי דים, נובע מהיפיושו הלא-מודע אחרים עם טובה יותר. דחף אותו הרצון למצוא סוף-יחוף אם שתקבל אותו ותאהב אותו. פעילותו במישור הפוליטי היא השתקפות של פעולה הנובעת מהילדות. הרצל סבל ממצבי דיכאון קשים. פעמים רבות רצה להתאבד. כדוגמה לאישיות מנית-דפרסיבית מכי דיין פאלק את שאל המלך ואת שבתאי צבי, שסחף